

MUZEJ SVETI IVAN ZELINA

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2017. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.1. Kupnja

Od Zdravka Valentakovića otkupljeno je 10 komada satova s kraja 19. i poč. 20. st.

1.2. Terensko istraživanje

Tijekom arheoloških istraživanja na prapovijesnom lokalitetu Graci prikupljena je veća količina keramike i kućnog lijepa. Također je prilikom arheoloških istraživanja na srednjovjekovnom Zelingradu pronađena veća količina keramike i metala.

1.3. Darovanje

Donacija obitelji Pažić: fotografije, dokumentacija, predmeti građanskog života s početka 20. st., oko 2000 predmeta

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

U knjižnicu su upisane 34 knjige koje su pristigle razmjenom.

6. STRUČNI RAD

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

Kustosica muzeja član je Hrvatskog arheološkog društva (Romana Mačković)

6.13. Ostalo

Arheološka istraživanja prapovijesnog lokaliteta Graci - Topolnjak:

Arheološka istraživanja prapovijesnog lokaliteta Graci Topolnjak provode se već nekoliko godina. Prva sondažna istraživanja provedena su 2009. godine na istočnoj strani platoa u kojima je utvrđen položaj stambenog objekta. Istraživanja 2011. su provedena na predjelu Topolnjak gdje je otvorena 1 probna sonda. U toj sondi je utvrđen kulturni sloj, ali nije pronađen nikakav objekt. U 2012. godini pronađeni su ostaci nastambe na zapadnom dijelu platoa s većom količinom arheološkog materijala, keramike i kućnog lijepa. U narednih nekoliko godina pronađeno je više mogućih ostataka nastambi te velika količina arheološkog materijala.

Istraživanja 2017. su provedena na većem području na istočnoj strani platoa Graci-Topolnjak te je sveukupno otvoreno 7 sondi.

U tri sonde koje su otvorene uz veliki suhozid pronađeni su ostaci kamenih temelja zidova koji idu od istoka prema zapadu okomito na suhozid. U sondi uz sami suhozid pronađena su dva paralelna kamena zida. Za sada nije poznata funkcija zidova i njihov odnos sa suhozidom.

U probnoj sondi koja je otvorena u blizini objekta koji je istraživan 2012. godine nije pronađen arheološki sloj.

Na predjelu oko 1 km zapadno od suhozida otvorene su tri sonde. U prvoj sondi pronađen je arheološki sloj uz samu padinu S obzirom na blizinu padine materijal je bio razvučen te je velika količina materijala nađena na površini. Unutar sonde na dubini od 45 cm je pronađena velika količina kućnog lijepa i keramike bez vidljivih ostataka nastambe. S obzirom na količinu materijala pretpostavili smo da se u blizini može nalaziti nekakav objekt.

Nakon toga je otvorena sonda 5 m dalje prema zapadu u kojoj je pronađena izrazito tamna i masna zemlja bez nalaza te je otvorena treća sonda južnije prema padini. U toj sondi su pronađeni ostaci temelja objekta na dubini od 50 cm koji idu od istoka prema zapadu. U toj sondi pronađena je veća količina keramike i kućnog lijepa.

Arheološka istraživanja kapele Kuzme i Damjana

Kapela se nalazi 6 km sjeverno od grada Sv. Ivana Zeline. Radi se o uništenoj kapeli i kuli vjerojatno iz 13. stoljeća. Kapela i kula se nalaze na proplanku obraslom šumom. Stabla rastu unutar kapele i na zidovima kule te svojim korijenjem razaraju ostatke. Prošle godine je

započeto istraživanje kule u kojem je definiran mogući ulaz u kulu, ali s obzirom na korijenje stabala koji rastu na zidovima kute tada se stalo s istraživanjima.

Ovogodišnja istraživanja su provedena u istočnom dijelu unutrašnjosti kule gdje se došlo do zdravice. Nakon prošlogodišnjih istraživanja u kuli očišćen je sloj urušenog kamenja i korijenja te je ove godine nastavljeno uklanjanje preostale šute. U istočnom dijelu kule uz sami zid nisu pronađeni ostaci kamenje te je u tom dijelu nastavljeno kopanje u dubinu. Zemlja je bila tvrđa ilovača i bez kamenja a nakon 70 cm došlo se do zdravice. Kopajući prema središnjem dijelu kule oko 1 m od zida naišli smo na dio kamenja povezan žbukom. Pretpostavljamo da su to ostaci poda s obzirom da ispod tog sloja nalazimo ilovaču. Od nalaza u kuli je pronađen 1 komad novca iz 15 stoljeća (bečki pfennig).

Uz istraživanja u kuli napravljeno je nekoliko probnih sondi oko kapele. Od četiri sonde samo u jednoj (sonda 1 ispred ulaza u kapelu) su pronađeni ostaci mogućeg kamenog zida te nešto sitne keramike. "Zid" je pronađen samo u manjem opsegu jer ide ispod korijenja drveća od sjevera prema jugu.

Arheološka istraživanja srednjovjekovnog Zelingrada

Ovogodišnja istraživanja su započela u veljači na zapadnoj strani grada i nastavak su istraživanja koja su započeta 2016. godine. Na zapadnoj strani grada istraživana je gornja razina uz palas. U sjevernom dijelu platoa pronađeni su temelji građevine moguće starije od zadnje faze izgradnje palasa.

U vanjskom dvorištu istraživanja su vršena uz potporni zid. Na tom dijelu pronađeni su ostaci građevine za koju još uvijek ne možemo utvrditi namjenu.

Pronađena je veća količina arheološkog materijala od novca, žetona za plaćanje, kalupa za lijevanje puščanih zrna, ulomaka kaljevih peći, keramike, čavla i dr.

Na zapadnoj strani grada istražene su obje razine. Na gornjoj razini su pronađeni ostaci temelja građevine iz starije faze izgradnje grada u kojoj je pronađena veća količina keramike, stakla te metala. Na donjoj razini su pronađeni temelji potpornog zida te veća količina arheološkog materijala. Najznačajniji nalaz je bio mač tzv. korda koji je pronađen s vanjske strane istočnog obrambenog zida grada.

Istraživanje je financirano sredstvima Europskih strukturnih i investicijskih fondova – Operativni program Konkurentnost i kohezija unutar projekta "Obnova srednjovjekovnog Zelingrada".

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Izložba: Puna šaka brade

Mjesto održavanja: Muzej Sveti Ivan Zelina

Vrijeme održavanja: 15. prosinac 2016. – 13. siječanj 2017.

Idejna koncepcija projekta: Katarina Dimšić, Goranka Horjan, Dolores Miličić, Matej Perišić
(Etnografski muzej Zagreb)

Autorice izložbe: Katarina Dimšić, Dolores Miličić (Etnografski muzej Zagreb)

Broj izložaka: 92

Vrsta: edukativna, etnografska

Tema: „Puna šaka brade” naziv je izložbe ostvarene u Etnografskom muzeju u Zagrebu od 2. rujna do 20. studenoga 2016. godine. Izložba prikazuje briačnicu kao jedan od aspekata aktualne retro kulture. Značenje pojmova brkova i brada, njegova rasprostranjenost i promjene tim se povodom sagledavaju semiotički na primjerima iz usmene književnosti, na poslovicama i drugim pisanim i govornim oblicima.

Korisnici: građani, učenici

Izložba: Sjećanje na Australiju

Mjesto održavanja: Muzej Sveti Ivan Zelina

Vrijeme održavanja: 27. siječanj - 27. veljače 2017.

Autor koncepcije: Romana Mačković

Broj izložaka: 78

Vrsta: umjetnička

Tema: Izložba fotografija francuskog biologa i zaljubljenika u fotografiju Williama Teocchia koji je izradio tijekom svog boravka u Australiji i Tasmaniji fotografirao biljni i životinjski svijet te njihove prirodne ljepote.

Korisnici: građani

Izložba: Vuzem pred vratmi je vre,...

Mjesto održavanja: Muzej Sveti Ivan Zelina

Vrijeme održavanja: 11. travnja – 15. svibnja 2017.

Autor koncepcije: Igor Zrinski, Romana Mačković

Broj izložaka: 200

Vrsta: umjetnička, etnografska

Tema: Izložbom "Vuzem pred vratmi je vre..." Muzej Sveti Ivan Zelina želio je prikazati svu slojevitost korizmeno-uskrasnog razdoblja, počevši od njegove profane osobnosti, obiteljskog iskustva, te društvenog značenja, koja se mogu pronaći na području Svetog Ivana Zeline i njemu pridruženih naselja.

Izložba je posvećena korizmeno-uskrasnom razdoblju i nadopunjuje ju zbirka pisanica posuđena iz kolekcije Pohižek. Običaji vezani uz ovo razdoblje prožeti su simbolikom rađanja i obnove prirode, pa je pisanica kao motiv idealan primjer uskrsnog slavlja koje uključuje liturgijske, individualne i društvene uloge svojstvene pojedincu i zajednici.

Korisnici: građani, učenici

Izložba: Coprnički ceh

Mjesto održavanja: Muzej Sveti Ivan Zelina

Vrijeme održavanja: 21. lipnja – 15. rujna 2017.

Autor koncepcije: Martina Findrik, Romana Mačković, Igor Zrinski

Broj izložaka: 85

Vrsta: povijesna

Tema: Izložba je organizirana povodom 265. obljetnice posljednjeg suđenja vješticama u hrvatskim zemljama. U posljednjem zabilježenom službenom procesu iz 1751. godine na smrt su osuđene "zelinske kmetice": Magda Brcković, Marijana Brukec i Marijana Vugrinec. Cilj izložbe je bio potaknuti istraživanje i prezentiranje fenomena vještičarenja u Zelini i okolici a namjera izložbe je bila popularizirati u javnosti i povijesti slabo zastupljenu povijest progona vještica, povijest položaja žena i svakodnevicu funkcioniranja obiteljskog života, za koji su izvori sa suđenja vješticama dobro polazište. Izložba se temelji na povijesnim izvorima, odnosno na zapisu sa suđenja spomenutim vješticama iz 1751. godine, kao i ostalim zabilježenim sudskim procesima vođenim protiv vještica u okolici, te na zakonima koji su činili osnovu progona vještica.

Korisnici: građani, učenici

Izložba: Vjenceslav Richter (1917.-2017.)

Mjesto održavanja: Muzej Sveti Ivan Zelina

Vrijeme održavanja: 2. listopada – 22. prosinac 2017.

Autori izložbe: Igor Zrinski

Broj izložaka: 35

Vrsta: umjetnička, biografska

Tema: Povodom 100 obljetnice rođenja i 15 obljetnice smrti jednog od najvećih i najvažnijih hrvatskih arhitekta, kipara, slikara, teoretičara dizajna i arhitekture, a također rođenog zelinčana organizirana je izložba koja prati njegov životni put ali i daje pregled najvažnijih djela ovog velikog umjetnika.

Korisnici: građani, učenici

Izložba: Zdravko Valentaković

Mjesto održavanja: Muzej Sveti Ivan Zelina

Vrijeme održavanja: 27. listopada – 10. prosinca 2017.

Autori izložbe: Igor Zrinski

Broj izložaka: 48

Vrsta: etnografska

Tema: U sklopu projekta „Jesen zelinskih kolekcionara“ predstavili smo zbirke našeg sugrađana Zdravka Valentakovića. Zbirke sadrže impresivan broj predmeta, stvaranih godinama, predanim radom, požrtvovnošću i odricanjem. Danas nakon gotovo pedesetak godina sabiranja zbirku Valentaković možemo podijeliti na tri velike cjeline: zidne ure, lončarski uporabni predmeti te razglednice Svetog Ivana Zeline i njegove okolice. Upravo su razglednice danas primarna i najveća strast gospodina Valentakovića svojevrsni pokretač njegove cjelokupne kolekcije.

Korisnici: građani, učenici

Izložba: Zelingrad - sedam stoljeća povijesti

Mjesto održavanja: Grad Byczyna (Poljska)

Vrijeme održavanja: 1. studeni 2017. – 5. siječanj 2018.

Autori izložbe: Romana Mačković

Broj izložaka: 60

Vrsta: povijesna, arheološka

Tema: Izložba je organizirana u sklopu suradnje s udrugom Opolskie Bractwo Rycerskie s kojom Muzej ima vrlo dobru i dugogodišnju suradnju. Izložba je postavljena s ciljem upoznavanja posjetitelja s poviješću i razvojem Zelingrada kroz arheološki materijal i povijesne dokumente, a dio izložbe bio je posvećen EU projektu obnove Zelingrada

Korisnici: građani

Izložba: O životinjama i ljudima

Mjesto održavanja: Muzej Sveti Ivan Zelina

Vrijeme održavanja: 12. prosinac 2017. – 19. siječanj 2018.

Autorice izložbe: Željka Petrović Osmak, Tea Rittig Šiško i Gordana Viljetić (Etnografski muzej u Zagrebu)

Autor likovnog postava: Luka Maji Predragović

Broj izložaka: 92

Vrsta: edukativna, etnografska

Tema: Izložbom se željelo pokazati kako su se tijekom povijesti mijenjale naše predodžbe, osjećaji i ponašanje prema životinjama unutar našeg društvenog okruženja, ali i spram onih u prirodnom okolišu.

Korisnici: građani, učenici

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Za potrebe izložbe „Coprnički ceh“ izdana je istoimena spomenica, koja problematizira progon vještica u kontekstu europskih i hrvatskih zemalja, te se pomnije bavi položajem žena, a posebice položajem zelinskih kmetica optuženih za vještičarenje. Autori tekstova su dr.sc. Hrvoje Gračanin, izvan. prof. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; Martina Findrik, mag. hist i Ana Zbiljski, mag. hist., Centar za ženske studije. Urednici: Mladen Houška, Martina Findrik, Romana Mačković

Za potrebe izložbe „Zelingrad – sedam stoljeća povijesti“ izdana je trojezična publikacija koja prezentira povijest Zelingrada, arheološka istraživanja te projekt obnove Zelingrada putem EU fondova, autora Mladena Houške i Romana Mačković

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Vodstvo za škole i građane kroz sve izložbe koje su održane u muzeju. (Romana Mačković)

11.2. Predavanja

Za potrebe zavičajne nastave održana su predavanja o povijesti Sv. Ivana Zeline za 3. razrede osnovnih škola u Sv. Ivanu Zelini te u Donjoj Zelini (Romana Mačković)

11.4. Ostalo

Muzej je u suradnji s udrugom Vitezovi zelingradski suorganizator viteškog turnira Međunarodni viteški turnir u Sv. Ivanu Zelini.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektrooničkim medijima

Izložbe i događanja vezana uz Muzej popraćena su od strane nekoliko dnevnih, tjednih i mjesečnih novina. (Večernji list, Jutarnji list, Prigorski glasnik, Prigorje.hr)

12.5. Koncerti i priredbe

U sklopu manifestacije Noć muzeja održan je jazz koncert Jasne Bilušić i New deal benda
U sklopu otvaranja izložbe „Copnički ceh“ nastupio je duo Petra i Ivan na gitari i violini.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE i DRUGI PROGRAMI (navesti koji)	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)		575	348	62	637			325		325	962
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici,...)					0					0	0
GRUPE - odrasli (broj osoba)					0					0	0
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)		20			20	23				23	43
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)		75	20	185	260	64		60		124	384
GRUPE - srednja škola(broj osoba)					0	26				26	26
GRUPE - studenti (broj osoba)				40	40					0	40
OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA (broj osoba)					0					0	0
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)					0					0	0
STRANI TURISTI (od ukupnog broja, pojedinačno i grupno)					0					0	0
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)					0					0	0
UKUPNO:	0	670	368	287	957	113	0	385	0	498	1.455

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

- RH 15 %
- lokalna samouprava 81 %
- vlastiti prihod 4 %

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

Muzej je 23. travnja 2017. godine potpisao ugovor s Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova EU za projekt obnove srednjovjekovnog Zelingrada, unutar Europskih strukturnih i investicijskih fonda – Operativni program Konkurentnost i kohezija. Zaključen je ugovor na iznos od 2.229.810,72 kune, s time da bespovratna potpora iznosi 1.795.879,82 kune.

Projekt predviđa obnovu Zelingrada kao naše kulturne baštine u cilju jačanja turističke i druge ponude Grada Sv. Ivana Zeline, odnosno poboljšanje konkurentnosti našeg Grada na turističkom tržištu.

Ovim projektom se Zelingrad planira obnoviti u skladu sa pravilima konzervatorske struke u potpunosti, kako bi bio funkcionalan za niz sadržaja. U utvrdi se planira sledeće sadržaje: izložbeni muzejski prostor, multifunkcionalna dvorana za koncerte, predavanja, te razna druga okupljanja. Grad dobiva i tzv. podgrađe sa više sadržaja, odnosno slikovito srednjevjekovno selo sa ponudom prilagođenom većem broju turista.